

VAK 2025

NATIONELL KONFERENS

**vatten
avlopp
kretslopp**

Fråga experten: juridik för små avlopp

Jonas Christensen, jurist, Ekolagen Miljöjuridik

Johanna Lindqvist, advokat, Advokatfirman Lindahl

Lena Gustavsson, VA-rådgivare, Miljösamverkan Östra Skaraborg

1. Anmälan eller tillstånd vid anslutning till en befintlig anläggning?

Denna fråga kommer ofta vid bygglovsremisser eller som frågor från allmänheten. Vi skulle gärna vilja höra allmänna resonemang kring tankarna bakom paragraferna. Här är fyra typfall:

1. Fullt utrustat gästhus ska anslutas till 5 PE-anläggning på samma fastighet.
2. WC eller BDT i garage/gårdskontor ska anslutas till 5PE-anläggning på samma fastighet.
3. Nedbrunnet hus ska återuppbyggas på samma plats.
4. Ny fastighet ska anslutas till gemensamhetsanläggning för 6-25 PE

2. Anlägga anmälningspliktigt avlopp direkt efter anmälan?

HaV skriver i sin vägledning att det här med att vänta 6 veckor efter en anmälan (MB 9 kap 6 c §) inte gäller små avlopp och att det inte finns något som formellt reglerar tiden när FÄ får påbörja åtgärden. Kan ni förklara?

Om vi befarrar att avloppet hamnar olämpligt, är det OK att börja ärendet med ett förbud för att köpa handläggningen mer tid? Efter det skulle vi då fatta ett nytt beslut med försiktighetsmått.

Behöver det förbudet först kommuniceras?

3. Vad bör privatpersoner tänka på när de vill lösa avloppet gemensamt?

Vilken "form" är mest lämplig om det finns fler att välja på? Är det något man bör skriva in för att underlätta att gå ur eller avsluta samarbetet i framtiden och finns det några ekonomiska risker om den typen av information inte finns med?

Frågan handlar om VA-rådgivning, inte tillståndsprövning eller tillsyn.

4. Dödsbo hyr ut fastighet med utdömt avlopp

Fastigheten med utdömt avlopp hyrs ut och avloppet har hög belastning. Fastighetsägaren har avlidit och enda arvingen är 13 år. Enligt dödsboförvaltaren, eller överförmyndarnämnden, får inga medel tas av arvet, inte heller för ett nytt avlopp.

Det finns fler fall där ägaren avlidit och där vi upplever att vi inte kan ställa krav mot någon. Finns det några allmänna tankar eller riktlinjer som ni kan ge oss?

5. När entreprenören inte följt tillståndsbeslutet

NATIONELL KONFERENS

vatten
avlopp
kretslopp

Vissa entreprenörer avviker från uppgifterna i ansökan när de inrättar anläggningen. Det kan handla om placering av markbädden eller att de inte följer läggningsanvisningar. Vi har i dessa fall bett dem anmäla ändringen till oss så att vi kan bedöma frågan och i vissa fall kan vi godkänna ändringen men i andra fall anser vi att ändringen är olämplig.

Kan vi återkalla tillståndet om de inte följt våra villkor (vi villkorar att de ska göra enligt ansökan)?

Eller ska vi förbjuda utsläpp till avloppsanläggningen?

Vilken laghänvisning kan vi använda?

vaguiden

6. Hur hantera strandskydd i tillstånd enligt de lokala hälsoskydds-föreskrifterna?

Är ett tillstånd enligt de lokala hälsoskyddföreskrifterna ett tillstånd enligt miljöbalken?

I vårt fall är det tillståndspliktigt att inom vissa områden inrätta en "annan avloppsanordning".

Ska strandskyddsfrågan hanteras i tillståndsprövningen, likt en tillståndsprövning enligt MB 9. kap 7 §, eller bör strandskyddet hanteras separat i ett dispensärende?

7. Möjligt att avslå ansökan om det går att ansluta sig till allmänt avlopp via avtalslösning?

Området gränsar till en kraftigt övergödd vattenförekomst. På andra sidan vägen finns en kommunal spillvattenledning. Fastigheten ligger utanför verksamhetsområdet för spillvatten. Enligt VA-huvudmannen är det möjligt för den angränsande fastigheten att ansluta sig.

Är det lämpligt av oss att kräva in en kostnadsjämförelse för ansökan om minireningsverk och anslutning?

Om det visar sig att det är jämförbart eller billigare att ansluta sig till den allmänna anläggningen, har vi då rätt att avslå ansökan om vi tycker att den andra lösningen är bättre, även om minireningsverket nog klarar våra krav?

8. Kan vi ersätta gamla tillstånd med nytt tillståndsbeslut?

I vår kommun börjar avloppsanläggningar med tillstånd enligt miljöbalken bli så pass gamla att vissa är på gång med att ersätta dem med nya anläggningar. Vi vill inte att fastighetsägare rent hypotetiskt ska kunna använda jättegamla anläggningar som inte håller måttet bara för att de inte tvingats ta bort anläggningen eller fått förbud.

Borde vi börja tidsbegränsa tillstånden så att de inte kan vara för evigt? Eller räcker det med en upplysning i det nya tillståndet om att det ersätter det gamla tillståndet?

9. Fråga om tillträde

Måste vi ha fått svar från fastighetsägaren innan vi går in på fastigheten vid tillsyn och inspekterar avloppsanläggningen?

Vi skickar ut brev med kontorets kontaktuppgifter och meddelar att vi kommer att besöka fastigheten under en viss dag. Vi skriver att det är bra om de kan vara med men inget krav.

Vid besöket ringer vi på. Om ingen öppnar inspekterar vi anläggningen på fastigheten.

Är detta OK eller behöver vi invänta respons från fastighetsägaren innan vi tar oss rätten att inspektera avloppsanläggningen?

10. Är marken under en infiltrerande markbädd en del av anläggningen?

I tillståndsprövningen bedömer vi om den föreslagna lösningen uppfyller den reningsgrad som är motiverad för platsen. Reningsgraden avser rening av avloppsvattnet mellan punkt A och B. Det vatten som lämnar punkt B ska uppfylla den fastställda reningsgraden. Håller ni med?

Vi menar att markbädden är en del av avloppssystemet medan marken under är mottagare av renat avloppsvatten och inte en del av avloppssystemet. Hur resonerar ni kring det?

Känner ni till rättsfall på ämnet om marken under en markbädd ska ingå i systemet?

15. Högre halter än vad som anges i villkoren men låg vattenförbrukning

Det handlar om ett reningsverk i skärgården för 30 pe, ca 50 m från Östersjön. Ett av hushållen är åretruntboende medan övriga fem är fritidsboende. Brukarna är sparsamma med vatten. VU uppskattar förbrukningen till ca 50 liter per person och dygn.

Kan VU komma runt haltkrav i villkoret genom att hävda att de har så låg vattenförbrukning?

När kan myndigheten ställa krav på vattenmätare?